

Jaarverslag
&
Financieel Jaarverslag
over het academische jaar
augustus 2013 – december 2014

STICHTING ROBERT A. LEVISSON

Zuidelijke Wandelweg 41 • 1079 RK Amsterdam • Netherlands
contact@levisson.nl • www.levisson.nl • Tel. +31 (0)20 54 00 133
Bank: 400378213 • IBAN: NL88ABNA0400378213 • KvK: 34178043 • ANBI: 811001994

Rabbin Robert A. Levisson (1913-2001) was één van de grote voormannen binnen het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom. Hij was de zoon van de oprichter van de Liberaal Joodse beweging in Nederland. Na de Tweede Wereldoorlog richtte hij de LJG Den Haag weer op en werd hij één van de grote liberale leiders in het land. Hij was een wijs mens, een begenadigd spreker en schrijver en een voorvechter van Israël.

Jehie zichro baroech - יהי זכרו ברוך - Zijn nagedachtenis zij gezegend

Inleiding

Het verslagjaar 2013-2014/5773-5774 was een jaar met vooral twee mijlpalen.

Op 18 mei 2014 ontving Clary Rooda als zevende rabbijn haar semicha van het Levisson Instituut. Zij studeerde af op eco-kasjroet en blijft als geestelijk verzorger bij Parnassia in Den Haag werken en als invalrabbijn bij de Liberaal Joodse Gemeenten.

Daarnaast vond in 2014 de internationale erkenning plaats van onze rabbijnen door de CCAR, de Central Conference of American Rabbis (zie ook blz. 5 in dit jaarverslag). De President van de CCAR, Rabbijn Rick Block liet ons op 9 april 2014 weten: *'I am pleased to inform you that based on the favorable recommendations of the examining committee, composed of the HUC-JIR professors Firestone en Meyer, the board of the CCAR has voted to admit to membership, upon application, rabbis ordained by the Levisson Institute'*. Dit gezien de specifiek Nederlandse situatie, waar het Instituut opleidt voor rabbijnen in Nederland en waar wij (tot nu toe) geen MA en BA verlenen. Het spreekt voor zich dat wij erg trots zijn op deze beslissing. Velen hebben enorm hard gewerkt om de kwaliteiten van zowel de opleiding als de afgestudeerde rabbijnen aan te tonen.

Naast deze mijlpalen in het verslagjaar 2014 zijn wij doorggegaan met het aanbieden van vervolgoopleidingen en nascholingen voor de rabbijnen, sjlichee tsiboer en leerkrachten voor het Talmoed Tora onderwijs van de verschillende Liberaal Joodse Gemeenten in ons land.

In het verslagjaar werd Hannah Neudecker als rabbijnstudent geaccepteerd. Helaas kon de toelatingscommissie een aantal aanmeldingen niet honoreren.

Mijn dank gaat uit naar al diegenen die vrijwillig meewerken aan het werk van het Levisson Instituut. Het bestuur onder leiding van prof. dr. Ted Young, de academische commissie onder leiding van prof. dr. Irene Zwiep, de BeroepsVorbereidende Commissie onder voorzitterschap van Carolyn Levisson, het Management Team, waar ik zelf deel van uit maak, samen met mijn collega's Rabbijn Marianne van Praag, prof. dr. Reinier Munk en onze onvolprezen directeur Francine Püttmann, die de dagelijkse gang van zaken begeleidt en uitvoert.

Natuurlijk kunnen wij niet bestaan en ons werk doen, om leiderschap voor de Liberaal Joodse Gemeenten in Nederland te continueren, als wij niet steeds een beroep zouden kunnen doen op onze donateurs en subsidiegevers, want investeren in joods leiderschap kost nu eenmaal geld: veel dank dat u onze joodse gemeenschap door uw bijdrage een toekomst wilt geven.

We leven in een niet gemakkelijke tijd, waarin de joodse organisaties en gebouwen onder verscherpte bewaking staan, mede na de Gaza oorlog in de zomer van 2014. Mijn wens is dat ook het Levisson Instituut haar bijdrage zal leveren aan de dialoog tussen de verschillende religieuze en levensbeschouwelijke groepen in ons land, zodat ook wij bij kunnen dragen om onbekendheid, onverschilligheid en vooringenomenheid jegens de ander te laten verdwijnen, door de dialoog met andersdenkenden.

We'ahavta lere'acha kamocho, 'hou van de ander als van jezelf', dat is de gouden regel waarop Tora is gebaseerd, zei Hillel. 'Ga nu heen en leer!'

Rabbijn mr. Menno ten Brink
decaan Levisson Instituut

Inhoud

Inleiding	3
------------------	---

1. Het studiejaar 2013-2014

CCAR-erkenning	5
Semicha van Clary Rooda	6
Rabbijnstudenten	6
Opening van het academisch jaar 2014-2015	7
Nascholing van de rabbijnen	7
Nascholing van de voorzangers	7
Ba'al koree opleiding	8
Rimon-Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum	9
Wetenschappelijk onderzoek	11
Bibliotheek	11
Management Team	12
Samenstelling bestuur, leiding en commissies	12
Vrienden en donateurs	13
Plannen voor 2015 en verder	14

2. De Financiering

Financieel jaarverslag over augustus 2013 t/m december 2014	15
Balans per 31 december 2014	15
Staat van baten en lasten over augustus 2013 t/m december 2014	16

1. Het studiejaar 2013-2014

CCAR-erkenning

Het eerste hoogtepunt van het studiejaar bestond uit de erkenning van onze rabbijnenopleiding door de CCAR, de Central Conference of American Rabbis.

Vanaf het najaar van 2013 bestond er contact tussen het Levisson Instituut en de CCAR in New York over de erkenning van de rabbijnenopleiding, nadat jaren eerder tevergeefs geprobeerd was de opleiding te laten erkennen. De CCAR is de grote en invloedrijke, overkoepelende organisatie van progressieve rabbijnen in Amerika, waarvan de meeste progressieve rabbijnen die semicha (rabbinale bevoegdheid) hebben ontvangen van een van de rabbijnenopleidingen in de wereld, in de Verenigde Staten en daarbuiten, lid zijn. Het Levisson Instituut is nu toegevoegd aan die Instituten waarvan de afgestudeerde rabbijnen lid kunnen worden.

Begin januari 2014 heeft de CCAR een speciale commissie naar Amsterdam gestuurd om ons studieprogramma voor liberale rabbijnen in Nederland te onderzoeken. De visitatiecommissie bestond uit prof. dr. Reuven Firestone en prof. dr. Michael Meyer, beiden verbonden aan de rabbijnenopleidingen van het Hebrew Union College in Amerika. Voorafgaand aan de komst van deze commissie heeft het Levisson Instituut een ‘zelfstudie’ van 54 pagina’s geschreven, waarin de gehele opleiding in detail beschreven staat. Gedurende het tweedaagse bezoek op 6-7 januari heeft de commissie gesproken met de rabbijnen, die hun semicha van het Levisson Instituut hebben ontvangen, met de rabbijnstudenten, de academische docenten, de pastorale docenten en begeleiders, het Management Team en het bestuur van het Instituut.

Deze commissie heeft vervolgens een rapport voor het bestuur van de CCAR geschreven en tijdens de bestuursvergadering van 3 april 2014 heeft de CCAR het besluit genomen de rabbijnenopleiding van het Levisson Instituut te erkennen. Daarmee zegt de CCAR dat onze rabbijnen op hetzelfde niveau staan als de rabbijnen die afgestudeerd zijn aan het Hebrew Union College-JIR in Amerika en Israël, Leo Baeck College in London en het Geiger Instituut in Berlijn. De visitatiecommissie heeft na het besluit van de CCAR laten weten zeer onder de indruk te zijn van de rabbijnenopleiding van het Levisson Instituut, maar heeft ook enkele punten ter verbetering aanbevolen.

In de inleiding van rabbijn Menno ten Brink op pag. 3 van dit jaarverslag leest u meer over het bezoek van de CCAR-commissie.

Vanaf de oprichting van het Levisson Instituut werd de semicha van onze afgestudeerde rabbijnen ieder keer geaccepteerd door het Rabbinic Review Committee van de World Union for Progressive Judaism. De erkenning door de invloedrijke CCAR heeft de rabbijnenopleiding van het Levisson Instituut op een hoger niveau getild.

Voorafgaand aan het officiële bezoek van de visitatiecommissie heeft prof. dr. Michael Meyer, hoogleraar Joodse Geschiedenis aan het Hebrew Union College in Cincinnati, op 5 januari 2015 een lezing verzorgd, waarvoor slechts een select gezelschap was uitgenodigd. Hij sprak over “Progressive Judaism: Its Universal Essence, its Situation Today, and its Prospects for the Future”.

Semicha van Clary Rooda

Tijdens het tweede hoogtepunt van het studiejaar ontving Clary Rooda op 18 mei 2014 haar semicha (rabbinale bevoegdheid) tijdens een feestelijke ceremonie in de synagoge van LJJ Den Haag. Zij ontving haar semicha uit handen van rabbijn David Lilienthal, de oprichter en vorige decaan van het Levisson Instituut, die speciaal voor de gelegenheid voor het eerst sinds zijn verhuizing naar Israël, over was gekomen.

Twee dagen eerder verdedigde Clary Rooda haar afstudeerscriptie tegenover de examencommissie. Deze bestond uit leden van de Academische Commissie, aangevuld door rabbijn dr. Yehoram Mazor, gepensioneerd hoofddocent Jewish Liturgy aan het Hebrew Union College te Jeruzalem, en dr. Bart Wallet, historicus en onderzoeker aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Deze laatste twee waren de scriptiebegeleiders van Clary Rooda.

Haar afstudeerscriptie "*Eco-kashrut and Jewish Tradition*" gaat over een benadering van de spijswetten waarbij ethische principes als dierenwelzijn, fair trade en duurzaamheid een rol spelen. Deze principes zijn gebaseerd op teksten uit Tora en verder uitgewerkt in de latere rabbijnse literatuur. In haar scriptie onderzoekt ze de rol van 'bal tasjchiet', het verbod om onnodig te vernietigen en te verspillen. Ze hoopt aan de hand van lessen en discussies de ecologische interpretatie van kasjroet te implementeren in de verschillende LJJ gemeentes in Nederland. Lees haar afstudeerscriptie en een interview met Clary op www.levisson.nl > Over ons > Onze afgestudeerde rabbijnen.

Voor foto's en video's van de semichadienst zie www.levisson.nl > Foto's/Video's > De semichaceremonie in 2014.

Rabbijn Rooda blijft haar werk als geestelijk verzorger bij de psychiatrische instelling Parnassia in Den Haag continueren en valt regelmatig in bij de verschillende LJJ-gemeenten.

Rabbijnstudenten

Het studiejaar 2013-2014 kende twee rabbijnstudenten. Clary Rooda rondde haar studie in mei 2014 af met haar semicha. In ons vorig jaarverslag hebben we u kennis laten maken met Hannah Neudecker, die per 1 oktober 2013 aan haar studie is begonnen. Zij heeft haar eerste jaar in de zomer van 2014 afgerond en vervolgens om privé-redenen de opleiding voorlopig onderbroken.

Opening van het academische jaar 2014-2015

Het studiejaar 2014-2015 werd op maandagavond 27 oktober 2014 geopend met een bijeenkomst in de LJV Amsterdam. Na inleidingen van prof. dr. Ted Young, voorzitter van het bestuur van de stichting Robert A. Levisson, en rabbijn Menno ten Brink, decaan van het Levisson Instituut, sprak Alan Morinis over “Judaism as a Path of Personal Transformation”. Alan Morinis is de oprichter en decaan van het Mussar Institute in Vancouver. In de pauze signeerde hij zijn net in het Nederlands verschenen boek “*Het Heilige in het Alledaagse*”. Zie ook www.levisson.nl > Archief > De lezingen > Alan Morinis.

Nascholing van de rabbijnen

In de verslagperiode vond er op drie momenten nascholing voor de rabbijnen plaats. Op zondagochtend 20 oktober 2013 leerde Admiel Kosman met een kleine groep rabbijnen over de vreemdeling in Talmoedteksten. Admiel Kosman is hoogleraar Joodse Studies aan het Geiger Instituut in Berlijn en gaf op uitnodiging van LJV Den Haag er gedurende een weekend lezingen. Daarbij hebben we de gelegenheid te baat genomen om ook een bijeenkomst met de rabbijnen te organiseren.

Op maandag 16 en dinsdag 17 juni 2014 gaf Margaret Wenig les aan de rabbijnen. Rabbijn dr. Margaret Wenig is verbonden aan het Hebrew Union College in New York en is gespecialiseerd in liturgie en homiletiek. Op de eerste dag besprak zij onderdelen van de liturgie van de Hoge Feestdagen, waarbij verschillende teksten bestudeerd werden. Op de tweede dag doceerde zij de verschillende technieken die je kan gebruiken bij het schrijven van derasjot (preken). Dit laatste werd ook met oefeningen in de praktijk gebracht.

De derde nascholing werd op maandag 27 oktober 2014 gegeven door Alan Morinis (zie boven). Aan de hand van teksten gaf hij de rabbijnen uitleg over de geschiedenis van de filosofie en de praktijk van moesar.

Nascholing van de voorzangers

In het vorige jaarverslag is geschreven over de nascholing voor onze sjlichee tsiboer door Josée Wolff, die op 8 en 9 juni 2013 plaatsvond. In 2013 werd nog een keer een nascholing georganiseerd, in het weekend van 26 en 27 oktober 2013 door de Amerikaanse chazan Gershon Silins, werkzaam voor het Montagu Centre van het Liberal Judaism in Londen.

Onderwerp van deze nascholing was de liturgie van de Sjalosj Regaliem, de feestdagen van Pesach, Sjavoet en Soekot. Aan de hand van verschillende composities liet hij horen welke mogelijke melodieën voor deze feestdagen te gebruiken zijn. Ook de teksten van het Hallel werden bestudeerd en de verschillende melodieën beluisterd. Een middag werd besteed aan een masterclass, waarbij de voorzangers zelf gekozen liturgische teksten zongen en door Gershon Silins werden becommentarieerd en geïnstrueerd.

In 2014 is er voor gekozen om slechts een keer een bijscholing voor de voorzangers te organiseren. Deze keer gaven Gilad Nezer, chazan van LJG Amsterdam, en Shura Lipovsky, zangeres van het Jiddisj lied, gezamenlijk de bijscholing. Op zaterdagmiddag 1 november 2014 werd het onderwerp Chazanoet met kawana besproken, aan de hand van theorie en muzikale voorbeelden. Op zondag 2 november vond gedurende de hele dag een masterclass plaats, waarbij de aanwezigen teksten uit de sidoer en de machzor voorzongen en door beide gastdocenten van commentaar werden voorzien. Dit bleek zo'n groot succes, dat besloten is deze masterclass in het voorjaar van 2015 met beide docenten te herhalen.

Ba'al koree opleiding

Gedurende twee jaar (2014-2015) biedt het Levisson Instituut een opleiding tot ba'al koree aan, bestaande uit vier modules. In de eerste module leert men Tora lajenen (reciteren), in de tweede het lajenen van de Haftara, in de derde dat van de Hoge Feestdagen en in de vierde module het zingen van de Megillat Esther. Men kan aan een of meerdere modules deelnemen en is bedoeld voor mensen die het nog helemaal niet kunnen en mensen die het beter willen leren.

De eerste module (Tora lajenen) vond plaats in de maanden november en december 2014. Gedurende 10 lessen op dinsdagavond en zondagmiddag kregen 14 deelnemers les van Channa van Unen-Meyer in de LJG Amsterdam. Uitgangspunt was de trope zoals die in de LJG-sidoer op pag. 710-713 gedrukt staat. Uitgelegd werd ook hoe men aan de hand van een Tikoen de parasja kan leren en hoe een ba'al koree een Torarol moet hanteren. De deelnemers waren afkomstig uit de LJG-gemeenten van Amsterdam, Utrecht, Den Haag en Noord-Nederland. Na afloop van de cursus hebben enkele deelnemers al delen van de Toradienst in hun eigen sjoel mogen zingen.

Rimon - Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum

Het landelijk liberaal onderwijscentrum Rimon, sinds de zomer van 2013 een onderdeel van de Stichting Robert A. Levisson, heeft in dit verslagjaar veel nieuw digitaal lesmateriaal vervaardigd, met geld uit de contributie van de LJG-gemeenten en Beit Ha'Chidush, van de stichting Collectieve Maror-gelden en de Stichting Machseh

Lajesoumiem, waarvoor onze grote dank.

Uitgangspunt was het reeds bestaande materiaal over jodendom en Hebreeuws op de website van Rimon (www.rimon-ljloc.nl) bij te werken, te herzien, aan te vullen en geschikt te maken voor gebruik op digiborden en tablets. Daarnaast is er ook veel nieuw materiaal gemaakt. Voor Hebreeuwse les is extra materiaal voor de leerkrachten voor het boek *Hoi ik lees Ivriet* en voor de kleutermethode *Kadima* achter de inlogcode van de Rimonwebsite geplaatst. Op het algemeen toegankelijke deel van de Rimonwebsite staat oefen- en toetsmateriaal, in de vorm van 'spelletjes' en gespecificeerd naar leeftijd. De leerkrachten kunnen het gebruiken in de les, maar ook als huiswerk opgeven om thuis te oefenen. Het materiaal is volledig aangepast aan het lesmateriaal dat tijdens de joodse les wordt gebruikt. Ook voor ouders is op de website nieuwe informatie geplaatst, zoals leesoefeningen Hebreeuws, waarmee ze hun kinderen bij het huiswerk kunnen ondersteunen.

In het verslagjaar zijn 11 nieuwe educatieve spellen gemaakt en op de website van Rimon geplaatst. Dit is aangegeven met het woord 'nieuw'. Deze spellen bestaan uit 3 'tijdspellen' over de joodse feestdagen, de joodse maanden en steden in Israël, 2 'tafelspellen' over Poeriem en Sjavoet, 2 'woord-plaatje spellen' bij de Hebreeuwse lesmethode *Hoi, ik lees Ivriet* over 'Wie is wie in het gezin?' en 'Hoe heet dat voorwerp in sjoel?', 2 'boter, kaas en eieren spellen' over Toe Bisjvat en Sjavoet en tenslotte 2 'orens spellen' over sjabbat en 'wie en wat in de klas'. Speciaal voor de iPad zijn een Rimon-memoryspel en een Toe Bisjvatspel ontwikkeld die gratis te downloaden zijn.

Bij de drie 'tijdspellen' zijn 6 lessen ontwikkeld, die achter de inlogcode voor de leerkrachten beschikbaar zijn. Daarnaast zijn er 8 aparte handleidingen met instructies en werkbladen voor de leerkrachten gemaakt, die voor verschillende onderwerpen en leeftijdscategorieën te gebruiken zijn.

Voor het eerst heeft Rimon ook een videofilm met lesmateriaal rond een thema vervaardigd. Deze eerste film gaat over de synagoge, waarin rabbijn Marianne van Praag aan kinderen in de synagoge in Den Haag toont wat er allemaal te zien is. Tevens is een kleine aanvullende film gemaakt over het aankleden van de Torarol. Naast het vertonen van de films in de les zijn er ook 10 lessen voor verschillende leeftijdscategorieën vervaardigd die de films begeleiden. Ook het nieuwe woord-plaatje-spel 'Hoe heet dat voorwerp in sjoel?' hoort bij het thema.

Zie www.rimon-ljloc.nl > nieuwe media.

De bedoeling is dat er in het komend verslagjaar nog drie films met bijbehorend lesmateriaal worden vervaardigd, over het joodse huis, over de Hoge Feestdagen en over bar/bat mitswa.

Op 2 maart 2014 vond in LJG Amsterdam de jaarlijkse landelijke bijscholing voor de leerkrachten plaats. Uit bijna elke gemeente, incl. Beit Ha'Chidush, kwamen docenten bijeen, in totaal 22 deelnemers. Hoofdonderwerp van de bijscholing was het digitaal onderwijs binnen het joods onderwijs. Rimon-medewerkers Matty van Eldik en Israel Golani hebben uitgebreid de Rimonwebsite laten zien, waarbij vooral de nadruk gelegd werd op het nieuwe materiaal, maar ook welke andere mogelijkheden de website biedt (jodendom en Hebreeuws). Anita Zonneveld stond stil bij de aanpak van kinderen in de les, die een andere benadering behoeven dan de meeste kinderen.

Rimon onderhield gedurende het jaar regelmatig rechtstreeks contact met de hoofden onderwijs en leerkrachten in de verschillende gemeenten, telefonisch of per email. Ook is er een enkele keer naar een gemeente gereisd om leerkrachten ter plekke te ondersteunen. Daarnaast heeft Rimon voor het landelijk onderwijsweekend, samen met de hoofden onderwijs, het thema bedacht en materiaal verzorgd.

De jaarlijkse Rimonderwijsdag in LJG Rotterdam, op de laatste lesdag voor de zomer en bedoeld voor alle kinderen en hun ouders uit het hele land, is in juni 2014 niet doorgegaan. Door de maatschappelijke ontwikkelingen waren de beveiliging en de daar bijbehorende extra kosten niet haalbaar.

In de maanden september-december 2013 organiseerde Rimon, samen met het Levisson Instituut, een landelijke lerarenopleiding, een basisscholing voor het progressief-joods jeugdonderwijs. De opleiding bestond uit 5 lesmiddagen in LJG Amsterdam en Utrecht en werd gedoceerd door de vier medewerkers van Rimon, waarvan Lea Abram het grootste deel voor haar

rekening nam. Dertien personen uit het hele land namen deel, de meesten staan nu voor de klas in hun eigen gemeente.

In januari 2014 heeft Matty van Eldik nog twee bijscholingslessen gegeven aan een nieuwe leerkracht voor het kleuteronderwijs in LJG Amsterdam. Na de zomer van 2014 leidde Lea Abram namens Rimon nieuwe leerkrachten van LJG Amsterdam op, op verzoek van Ina Vijzelman, hoofd onderwijs.

Het werk binnen Rimon wordt gedaan door de coördinatoren Matty van Eldik en Liesbeth Aussen, bijgestaan door Lea Abram, basisschoolleerkracht en leerkracht bij het Talmoed Tora-onderwijs in LJG Amsterdam, en Israel Golani, coördinator Hebreeuws bij het onderwijs van LJG Amsterdam. Vanuit het Levisson Instituut onderhoudt directeur Francine Püttmann het contact met Rimon en vanuit het bestuur Juliette Walma van der Molen.

Om Rimon een duidelijker gezicht te geven, is in het verslagjaar een nieuw logo ontworpen. Om de band met het Levisson Instituut te benadrukken is de kleur rood identiek aan de kleur in het logo van het Levisson Instituut.

Het aparte financieel jaarverslag van Rimon is op te vragen bij contact@levisson.nl.

Wetenschappelijk onderzoek

Het project “Van Adath Jeschurun naar Adath Jesjoeroen”, over de religieuze ontwikkelingen binnen het jodendom in Nederland in de negentiende en twintigste eeuw, is nog niet afgerond. Dit eerste wetenschappelijke onderzoeksproject is bedoeld om de lacune in te vullen die er wat betreft dit onderwerp in de geschiedschrijving van het Nederlandse jodendom bestaat en het blijkt een heel werk te zijn om dat allemaal uit te zoeken. Het onderzoek wordt uitgevoerd en beschreven door Chaya Brasz (historicus en publicist). Het project wordt voornamelijk gefinancierd door de Prins Bernhard Cultuurfonds en Maror. Het is de bedoeling dat het manuscript eind 2016 klaar zal zijn en daarna in het Engels zal worden uitgegeven door Hebrew Union College Press in Cincinnati.

Een beknopt voorproefje dat onze Liberale Gemeenten aanspreekt:

“De oprichting van de Liberale gemeenten leidde tevens tot veranderingen binnen de gemeenten van het Nederlands Israelietisch Kerkgenootschap. Opperrabbin I. Maarssen in Den Haag kwam bijvoorbeeld rond 1930 wat het Joodse onderwijs betreft onder druk te staan en voerde enkele modernisering door in een poging alle leden van zijn kehilla vast te houden. Na de oorlog zijn de gemeenteseders van de LJG, die zo veel mensen zonder familie opvingen, ook bij gemeenten van het NIK overgenomen en eenzelfde functie gaan vervullen. Maar er waren natuurlijk ook grenzen aan deze ontwikkelingen: Ariane Boeken vierde in de LJG Amsterdam op 20 november 1970 haar bat mitswa in (en na) de vrijdagavonddienst, zoals dat toen al jaren gebruikelijk was. In de daarop volgende Sjabbatochtenddienst

werd ze opgeroepen tijdens de Tora-lezing (zie foto) en was daarmee de eerste vrouw in Nederland, aan wie deze mitswa is toebedeeld.”

Bibliotheek

In de maanden mei-augustus 2014 heeft Anne-Maria van Hilst ongeveer 1000 boeken gecatalogiseerd in de bibliotheek van het Levisson Instituut en LJG Amsterdam. Dit waren voornamelijk boeken uit de privécollectie van rabbijn David Lilienthal, die hij geschonken heeft bij zijn alija in 2013. Alle boeken in de David Lilienthal-collectie zijn te vinden in de catalogus op www.levissonbibliotheek.nl en www.ljgbibliotheek.nl.

Met hulp van de LJG-jongeren Raz van Houts, Eli Menco, Ruben en Tamar van der Ven zijn vervolgens alle boekenplanken in de bibliotheek gereorganiseerd, waardoor er - met de nieuwe boeken erbij - weer ruimte op de planken is gekomen.

Management Team

Naast de dagelijkse gang van zaken hield het Management Team zich in de verslagperiode bezig met de nieuwe rabbijnopleiding (vanaf oktober 2013), de visitatiecommissie van de CCAR (januari 2014), de semicha van rabbijn Clary Rooda (mei 2014), de opening van het nieuwe academische jaar (oktober 2014), de nascholing voor de rabbijnen en voorzangers gedurende de hele verslagperiode, de nieuwe ba'al koree-opleiding (eind 2014) en de basisscholing voor nieuwe leerkrachten (najaar 2013), dit laatste samen met Rimon.

Drie leden van het Management Team waren aanwezig tijdens het tweejaarlijkse congres van de European Union for Progressive Judaism, dat in april 2014 in Dresden werd gehouden.

Het Management Team vergadert eens per maand en er is veel email en telefonisch overleg. Het MT is ook vertegenwoordigd bij de vergaderingen van het bestuur. Tevens houdt het contact met het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom en de besturen van de aangesloten gemeenten.

De directeur Algemene Zaken houdt drie dagen per week kantoor in de Levissonkamer in het gebouw van de LJG Amsterdam en is op de overige dagen per email bereikbaar.

Samenstelling bestuur, leiding en commissies

Bestuur

Prof. dr. Ted Young, voorzitter

Dr. Thijs ten Raa, penningmeester

Simone Haller, secretaris (tot 21 aug. 2014)

Drs. Harry Polak, secretaris (sinds 21 aug. 2014), (lid namens het Verbond tot 1 mrt. 2014)

Mr. David Allick, lid

Prof. dr. Juliette Walma van der Molen (sinds 1 jan. 2014)

Drs. Lena Herman-ten Cate, lid (namens het Verbond sinds 1 mrt. 2014)

Management Team

Rabbin mr. Menno ten Brink, decaan

Prof. dr. Reinier Munk, hoofd Academisch Programma

Rabbin Marianne van Praag, hoofd BeroepsVoorbereidende Vorming

Drs. Francine Püttmann, directeur Algemene Zaken

Academische Commissie

Prof. dr. Irene Zwiep, voorzitter
Prof. dr. Reinier Munk, secretaris
Rabbin Tamarah Benima, lid
Drs. Carolyn Levisson, lid
Mr. Ernst Numann, lid
Rabbin Awraham Soetendorp, lid
Rabbin mr. Menno ten Brink, decaan
Rabbin David Lilienthal, ere-decaan
Prof. dr. Ted Young, voorzitter bestuur

Subcommissie Toelating

Prof. dr. Irene Zwiep, voorzitter Academische Commissie
Rabbin mr. Menno ten Brink, decaan
Drs. Carolyn Levisson, voorzitter BeroepsVorbereidende Vorming

Commissie BeroepsVorbereidende Vorming (BVV)

Drs. Carolyn Levisson, voorzitter
Ella Wijnschenk-Oesterman, lid
Chellie van den Bergh, lid
Drs. Marie-José van Hoof, lid
Rabbin Marianne van Praag, hoofd Beroeps
Vorbereidende Vorming

Rimon – Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum

Matty van Eldik, coördinator
Liesbeth Aussen, coördinator
Lea Abram, medewerker
Israel Golani, medewerker Hebreeuws

Vrienden en donateurs

Uit het voorgaande moge blijken dat het Instituut voortvarend bezig is. De financiën geven thans zorgen, met een netto verlies in het verslagjaar.

Voor de continuïteit van het werk blijven we echter afhankelijk van de bereidheid van onze bestaande trouwe vrienden en donateurs om ons te blijven steunen. Wij zijn hun veel dank verschuldigd, evenals Stichting Collectieve Maror-gelden, Stichting Sja'ar en de Vereniging Centraal Israëlietisch Wees- en Doorgangshuis 'Machseh Lajesoumiem'.

In de Misjna, Pirké Avot 3:21 lezen we: אין קמח, אין תורה, אם אין תורה, אם אין קמח – *iem een kemach, een Tora, iem een Tora, een kemach* – (vrij vertaald) “zonder middelen van bestaan is er geen Tora, zonder Tora verliezen de middelen van bestaan hun betekenis.” Zo zien wij dat degenen die in Joods leren investeren met hun financiële middelen, betekenis schenken aan onze hele gemeenschap en velen daarbuiten.

Het bestuur zal met de leiding moeten blijven zoeken naar een structurele oplossing voor de financiering, zodat het Instituut financieel gezond blijft. We zijn een erkende ANBI-instelling en een hele goede oplossing op de langere termijn zou zijn als mensen ons in hun erfenis middels een legaat zouden willen delen. Intussen blijven wij uw hulp nodig hebben om meer vrienden, donateurs, stichtingen en fondsen te vinden die ons financieel willen bijstaan om dit kenniscentrum van het Liberale Jodendom in Nederland te behouden en actief te laten blijven.

Plannen voor 2015 en verder

De plannen voor het jaar 2015 zijn een voortzetting van het huidige beleid. Het Instituut zal in 2015 met name nieuwe opleidingen voor leden van de LJG-gemeenten aanbieden, alsook nascholingen voor de reeds opgeleide rabbijnen, voorzangers en leerkrachten.

De Amerikaanse hoogleraar Arthur Green komt in juni 2015 bij de rabbijnen over joodse mystiek spreken. In maart en in het najaar 2015 krijgen de voorzangers nascholing, weer in de vorm van masterclasses van chazan Gilad Nezer en zangeres Shura Lipovksy.

Later in het jaar gaat de Ba'al koree-opleiding verder met een Haftara-cursus. Met Rimon zal ook het onderwijs aan de Talmoed Tora-leerkrachten en de ontwikkeling van nieuw (digitaal) materiaal voor het onderwijs verder gestimuleerd en ondersteund worden.

Begin 2015 begint het tweejaarlijkse project om de hele Tora in te zingen volgens de trope die bij de LJG wordt gezongen. Het resultaat komt in de muziekbibliotheek op de website te staan.

Medio juni zal de eerste David Lilienthalzing worden gehouden, door het Levisson Instituut in het leven geroepen toen de naamgever afscheid nam als decaan en oprichter van het Levisson Instituut en op alija ging. Deze eerste lezing wordt gehouden door Anat Hoffman, Executive Director van het Israel Religious Action Center (IRAC) in Jeruzalem, een onderdeel van de Israëlische beweging voor Progressief Jodendom. Naast de David Lilienthalzing zal zij nog twee lezingen in LJG Den Haag en LJG Utrecht geven, tevens door het Levisson Instituut georganiseerd.

Het bestuur heeft met de leiding en alle geledingen van het Levisson Instituut in januari 2015 een tweede discussie-avond gehouden over het beleid van het Instituut. De plannen voor de verdere toekomst zullen nog moeten worden uitgewerkt en doorgevoerd.

2. De Financiering

Financieel Jaarverslag over het boekjaar augustus 2013-december 2014

De jaarstukken 2013-2014 zijn op 25 maart 2015 vastgesteld door het bestuur en aansluitend door accountant Kuhlman. Hieronder volgt een samenvatting. Indien men de volledige jaarstukken wenst te ontvangen, kunnen deze worden opgevraagd bij contact@levisson.nl.

Balans per 31 december 2014

<i>Activa</i>		<i>Passiva</i>	
Vorderingen	€ 9.527	Stichtingsvermogen	€ 145.206
Liquide middelen	€ 236.662	Bestemmingsreserve	€ 67.854
		Belastingen	€ 590
		Schulden/overloop	€ 32.539
Totalen	€ 246.189		€ 246.189

De *bestemmingsreserve* bestaat uit een vijftal fondsen:

Studentenfonds	€ 25.981
Fonds seminars Israël	€ 15.000
Fonds wetenschappelijk onderzoek	€ 9.000
Opleidingenfonds	€ 14.969
Rimon	€ 2.904

Het studentenfonds is bedoeld om studenten die daaraan op grond van hun persoonlijke situatie behoefte aan hebben, een toelage te kunnen geven voor kosten die rechtstreeks met de studie verband houden. De eerste gelden van het studentenfonds zijn bijeengebracht als afscheidscadeau voor decaan Lilienthal toen hij met emeritaat ging als rabbijn van de LJG Amsterdam. Een bescheiden toelage is uitgekeerd.

Het fonds seminars Israël is in 2005 ingesteld om voor de studenten met enige regelmaat een seminar in Israël te kunnen organiseren.

Voor wetenschappelijk onderzoek, vooral in het buitenland, is in 2005 € 10.000 gereserveerd; in 2008 is een uitkering van € 1.000 gedaan.

In 2007 heeft de Kiwi-Tielens Stichting een schenking gedaan, die in eerste instantie is aangewend voor de opleiding van voorzangers in de periode 2007-2009. Het niet-gebruikte deel ad € 11.895 is gedoteerd aan een bestemmingsreserve voor de lerarenopleiding. In 2011 heeft de Kiwi-Tielens Stichting een schenking gedaan voor de dekking van de kosten van een studiereis van de lerarenopleiding naar Londen eind 2011. Het niet-gebruikte deel ad € 3.074 is toegevoegd aan deze reserve. Het bestuur heeft de reserve opengesteld voor alle opleidingen.

In de zomer van 2013 heeft de Stichting Robert A. Levisson op verzoek van het Verbond (NVPJ) de activiteiten van het Liberaal Joods Landelijk Onderwijs Centrum Rimon overgenomen van de Stichting Sja'ar. Rimon heeft als hoofdtak lesmateriaal te ontwikkelen voor alle gemeenten die

bij het Verbond zijn aangesloten. Het bruto resultaat van het eerste verslagjaar is apart gezet, zonder directiekosten in mindering te brengen.

De overloop in de balans bevat € 5.119 bijdragen aan het David Lilienthal fonds ter ere van zijn afscheid als decaan, dat gebruikt zal worden voor David Lilienthal lezingen, te beginnen in 2015.

Staat van baten en lasten over augustus 2013 t/m december 2014

<i>Baten</i>		<i>Lasten</i>	
Vrienden en andere giften	€ 44.721	Personeelskosten	€ 36.253
Subsidies	€ 22.419	Docenten en cursussen	€ 34.754
Collegegelden	€ 3.803	Kosten accreditatie	€ 5.029
Andere schenkingen	€ 674	Kosten bestuur/decaan/raden	€ 1.104
Rentebaten	€ 6.389	Bibliotheek en lesmateriaal	€ 3.677
Rimon	€ 24.410	Rimon	€ 21.506
		Externe communicatie	€ 5.709
		Accountant/loonadministratie	€ 4.991
Netto verlies	€ 13.151	Diversen en onvoorzien	€ 2.544
Totalen	€ 115.567		€ 115.567

In april 2013 besloot het bestuur, ondanks de minimale toelating door de Academische Commissie, weer een rabbijnenopleiding te starten, wetend dat deze verlieslatend zou zijn (door de docentkosten en het niet voldoen aan Marors omvangseis). Overweging was dat het eigen vermogen (stichtingsvermogen plus bestemmingsreserve) gezond was, namelijk € 211.120 op 1 augustus 2012 (het begin van het toenmalige boekjaar). Thans, 31 december 2014, bedraagt het eigen vermogen € 213.060 (€ 145.206 + € 67.854 uit bovengemelde balans). Met andere woorden, het netto verlies over het huidige verslagjaar verdampt het positieve resultaat van het voorafgaande boekjaar.

De post diversen en onvoorzien bevat respectievelijk bank/boekhoudsoftware kosten en notariskosten. Het bestuur heeft besloten voortaan het kalenderjaar te gebruiken voor alle administratie, maar deze vereenvoudiging vergde wel een statutenwijziging. Het boekjaar van dit verslag is een overgangsjaar, met extra maanden. Een mooie bijkomstigheid is dat wij dubbel subsidie hebben mogen ontvangen van de Liberaal Joodse Gemeente Rotterdam. Ook hebben de Gemeenten Flevoland en Brabant, het Nederlands Verbond voor Progressief Jodendom, en Maror ons gesteund. De subsidies zijn wel gedaald. Het fundament van het Levisson Instituut blijven de Vrienden en donateurs. Wij zijn allen zeer erkentelijk voor hun steun.

Kosten waren gemoeid met de accreditatie door de Central Conference of American Rabbis. De succesvolle uitkomst bewijst de kwaliteit van het Levisson Instituut. Maar het financiële verlies dat ik rapporteer maakt de toestand voor het eerst zorgwekkend. **Wij hebben meer Vrienden, donateurs, stichtingen, fondsen en Liberaal Joodse Gemeenten nodig die ons werk met een vast jaarlijks bedrag willen steunen.**

Thijs ten Raai
penningmeester